

APPELLATE CIVIL

ਬਾ ਅਦਾਲਤ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.

ਬਲਾਂਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਉਰਫ ਬ੍ਰਹਮੂ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1436 ਓਫ 161

ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ (1956 ਦਾ XXX) ਸੈਕਸ਼ਨ 14(2) ਕੀ ਮੌਖਿਕ ਤੋਹਫੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਤੋਹਫਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਰੇ ਤੋਹਫਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਜੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ 'ਤੋਹਫਾ' ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ 'ਜਾਂ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਾਧਨ. 'ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਸਾਧਨ' ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐਕਸ-ਵੀ ਟਰਮਿਨੀ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਧਾਨ, ਸਗੋਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿਧਾਨ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਤੋਹਫਾ', 'ਇੱਛਾ', 'ਹੋਰ ਯੰਤਰ', ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਕਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਜੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬਦਰੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਪੁਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਕੈਂਪ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਮਿਤੀ 23 ਅਗਸਤ, 1961 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਗੌਦ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਹਮੀਰਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ

ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਮਿਤੀ 2. 16 ਅਗਸਤ, 1960 ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ
ਟੋਟੋ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਐਚਆਰ ਅਗਰਵਾਲ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਜੇਐਨ ਕੌਸ਼ਲ। ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਜੱਜਮੈਂਟ/ ਫੈਸਲਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਇਸ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2)
ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੋਲ ਸੀ। ਰੋਹਬਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ
ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਵੱਲੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਤੋਹਫ਼ਾ ਇੱਕ ਜ਼ਬਾਨੀ
ਤੋਹਫ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ. 2) ਵਿੱਚ
ਦਰਜ ਹਨ। ਇਸ ਇੰਤਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ
ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ
ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ
ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ
ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸ
ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਦਾਨ ਕੀਤੀ
ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। . ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ
ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਲਈ

ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਲੀ ਸੀ? ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਹ ਤੋਹਫ਼ਾ ਉਦੋਂ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਹਜ਼ਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ-ਬਾਹਰ ਵੇਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਔਰਤ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਾਈਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਸੂਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ। ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਲੋੜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਪਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੋਹਬਨ ਨੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸੀ. ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਸਾਧਨ, ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ਾ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਸਖ਼ਤ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਤੋਹਫ਼ਾ ਲਿਖਤੀ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਐੱਨ.ਆਰ. ਰਾਘਵਾਚਾਰੀਆਰ, ਚੌਥੇ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 829 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ: (1) ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, (2) ਉਹ ਯੰਤਰ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਵਾਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਰੋਤ ਜਾਂ ਬੁਨਿਆਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (3) ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਿਰੋਲ ਹੋਵੇਗੀ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ: -

"14(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿੱਥੇ ਤੋਹਫ਼ੇ, ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਡਿਕਰੀ

ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਧਿਆਨ ਰਹੇਗਾ ਕਿ 'ਬਖਸ਼ਿਸ਼' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਇੱਛਾ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਅੰਜਨ 'ਜਾਂ' ਹੈ; ਅਤੇ ਫਿਰ 'ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਧਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅੰਜਨ 'ਜਾਂ'। ਸਿੱਖੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੋਹਫ਼ਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਜੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਕੁੰਜੀ 'ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ 'ਜਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ 'ਜਾਂ' ਨੂੰ 'ਅਤੇ' ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਅਤ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਮੈਕਸਵੈਲ ਦੇਖੋ, ਸਫ਼ਾ 238; ਦਸਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੌਖਿਕ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਉਂ ਰਹੇਗੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ 'ਕੋਈ ਵੀ 'ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਧਨ' ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸੰਕੇਤਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਨੂੰ "ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਿੱਥੇ" ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਵਰ

ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ, ਫ਼ਰਮਾਨ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਾਲੀ ਲਿਖਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 14(2) ਵਿੱਚ 'ਹੋਰ ਯੰਤਰ' ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕੁੰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਲਿਖਤੀ ਯੰਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਹੋਰ ਯੰਤਰ' ਸਮੀਕਰਨ ਇਸਦੇ ਸੰਮਿਲਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਯੰਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਯੰਤਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸਾਜ਼' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਲਿਖਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ, ਸੋਧਣਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸਨੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੋਗ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਇੱਛਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਬਾਅਦ "ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ" ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਕੇ ਇਸਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਰਥਨ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸਰਬ-ਭਾਰਤੀ ਮਾਪਦੰਡ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸ਼ਾਸਨ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੌਖਿਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੌਖਿਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਬਲਕਿ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਣਗਿਣਤ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 'ਤੋਹਫ਼ੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸ਼ਬਦ 'ਤੋਹਫ਼ੇ' ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਤੋਹਫ਼ੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ

, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਵਨ ਸੰਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਹ ਦਾਨੀ ਦੇ

ਵਾਰਸਾਂ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“14(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਸੀਮਤ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ,

ਵਿਆਖਿਆ। ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ 'ਸੰਪੱਤੀ'

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹਿੰਦੂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਿਉਂਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਵੰਡ ਵੇਲੇ, ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਬਕਾਏ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਵੇ, ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਜਾਂ ਨੁਸਖੇ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ।”

ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਰੋਹਬਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਪਾਬੰਦੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਨ ਵੇਚ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ? ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਜਾਂ ਖੋਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ

ਬਦਲੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਰੋਹਬਨ ਨੂੰ ਸੂਟ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਲੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14(2) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਅਨੁਵਾਦਕ)